

REIVINDIQUEM la celebració del **DIA MUNDIAL DEL CIRC**

L'Entusiasme

"*El mañana es nuestro, compañeros*" deia una Rosana Pastor vestida de milliciana en l'enterrament dels seus companys caiguts en la pel·lícula "*Tierra y Libertad*" de Ken Loach. Uns passos vacil·lants recorden la mort de Federico García Lorca en el Teatre Real de Madrid en el mateix instant en què Pina Bausch decideix irrompre de manera inesperada en l'escenari del vell cinema Wuppertal de Berlín ja convertit en teatre. "El que m'interessa no és com es mou la gent sinó que es moga", ens diu a través del seu cos prim i xicotet mentre sonen les primeres notes d'un contrabaix. Voltegem el cap i allí estan Javier Colina i Sílvia Pérez Cruz interpretant "*En la imaginación*". No podia resultar més apropiat. "De l'imaginari a l'invisible només hi ha un pas a través de l'espill" diuen Victoria Chaplin i Jean Baptiste Thierré mentre donen voltes al voltant de la pista de circ encaramats a una bicicleta impossible armada amb un milió de rodes. Encara queden restes de pintura en la lona de la carpa i en les parets de la casa blava de Frida Kahlo a Ciutat de Mèxic. L'olor d'alcohol ranci d'una botella de tequila buida en honor a Chavela ens sorprèn nostàlgicament amb la novel·la de Pedro Lemebel entre les mans. S'imaginen com seria la vida sense art?

Es tracta, diuen, d'una experiència fonamentalment comunicativa que ens permet expressar les nostres idees i emocions i fins i tot la nostra pròpia visió del món. I potser no sabien que la comunicació és l'única tasca que no podem delegar. El seu tret d'indispensabilitat la converteix en una necessitat bàsica per a tots els éssers humans. Per tant, si l'art és comunicació, l'art es torna també, imprescindible.

La pandèmia social arrelada al nostre país des de l'any 36, molt més difícil d'eradicar que el Covid-19 i molt més nociva i mortal, s'obstina a referir-se a nosaltres de manera despectiva com "titellaires". I creuen, pobres, que així ens ofenen. *Se viste de desprecio la ignorancia*, deia Antonio Machado. Estem més que orgullosos de formar part del gremi de titellaires. El per què la institució vigent done la raó a aquests senyors de dubtosa reputació fent de la nostra precarietat laboral una norma, segueix sent un misteri. Senyors diputats, es van oblidar que nosaltres varem nàixer en la precarietat. Abans que vostès arribaren i s'acomodaren en les seues butaques, conquistàvem els carrers, abarrotaïem les places i corríem davant la policia perquè no ens requisara el material. Vostès sempre jugant amb el dubte, sempre jugant amb el nostre entusiasme.

Diu Remedios Zafra: *Ante la precariedad la única respuesta posible parece ser la vocación himpertérrita y la hipermotivación. Pero ese entusiasmo voluntarista acaba siendo instrumentalizado por el sistema y el resultado es la inestabilidad permanente (...) y una inquietante incerteza sobre el futuro.* Quanta raó. I és que l'entusiasme, Senyor Ministre, no mata la gana.

Quan és la vida la que està en risc, tota la resta perd sentit. Quan la prioritat és sobreviure, les nostres problemàtiques diàries, producte de la rutina més estreta passen immediatament a un segon i fins i tot a un tercer pla. Quan l'art és la teua forma de vida, la sort de la possibilitat d'un subsidi és, ni més ni menys, una injustícia i terrible condemna a la paredassa dels afusellats.

Per descomptat que estem disposades a sacrificar-nos. Sempre ho hem estat i sempre ho hem fet. Pel nostre art, pel nostre entusiasme. Estem disposades a sacrificar-nos igual com ho faria el Banc Central Europeu, els fons "voltor" o els pressupostos anuals dedicats a infraestructures, serveis o turisme. Diu el refrany que es pot dir més alt però no més clar. Què seria de nosaltres si a més de no poder exercir el nostre treball suspenguérem els pressupostos destinats a cultura imposant una política estatal de no-intervenció? Amb aquesta perspectiva no tan distòpica "1984" de George Orwell acabarà ocupant la prestatgeria d'alguna biblioteca infantil. Senyors polítics, la vida d'un poble es mesura per la seua capacitat de crear i produir cultura.

Potser entenen vostès la cultura com un simple passatemps? Si la seua resposta és que sí, llavors és que no hem après a comunicar-nos, i l'art com a tasca es torna més urgent encara.

Aquest escrit amb vocació d'al·legat, és abans de res un cant a la llibertat. Quan les crisis colpegen, els autoritarismes i les injustícies esperen latents a la vora, per a atacar. El filòsof català Josep Ramoneda advertia en una entrevista per a *eldiario.es*: "La història demostra que sabem quan comencen les restriccions de llibertats però no quan acaben". La por permet que les persones acceptem coses que no haguérem acceptat, producte d'una situació excepcional que en cap concepte ha de ser acceptada com a normalitat. Coses, com permetre que agonitze l'art i la nostra cultura.

Nosaltres, titellaires, circenses, treballadores de l'art tenim el desig de reafirmar-nos com a persones sense por. Continuarem lluitant, germinant idees sobre els nostres propis cossos confinats, sense perdre aquest entusiasme del qual abans hem parlat. Però, per si de cas aquesta crisi vaticina la fi del món conegut, per favor, que no ens trobe cantant allò de: "*Había una vez un circo...*"

Julia Martínez
Cia Arrtimados

18 abril 2020

Asociació de professionals del circ de la comunitat valenciana